

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2006-740-0187
Dok.: JLY40278

Besvarelse af spørgsmål nr. 7 af 31. oktober 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. (Gruppespørgsmål m.v.) (L 41).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes uddybe den del af Forbrugerrådets høringssvar, som vedrører omkostninger, herunder konkret de i høringssvaret nævnte modeller. Ministeren bedes endvidere redegøre for, hvilke andre modeller som kunne overvejes, som på en mere enkel måde kan finansiere gruppespørgsmål.”

Svar:

Forbrugerrådet anfører i høringssvaret, at høje omkostninger og risikoen for, at grupperepræsentanten står alene med disse omkostninger, vil kunne være en hindring for, at gruppespørgsmål slår igennem. Dette kunne løses ved f.eks. at oprette en fond, der giver støtte til gruppespørgsmål, eller ved at give fri proces til gruppespørgsmål, især vedrørende individuelt uprocesbare krav.

1. Som anført i pkt. 3.6.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger er Justitsministeriet enig med Retsplejerådet i, at der ikke er grundlag for at foreslå særlige regler om betingelserne for fri proces i gruppespørgsmål. Efter lovforslaget vil de almindelige regler om fri proces i retsplejelovens kapitel 31 således også gælde for gruppespørgsmål. Der foreslås alene en særlig regel om, at for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt et gruppemedlem kan fritages for at stille sikkerhed i forbindelse med tilmelding til et tilmeldingsgruppespørgsmål, er det grupperepræsentanten (og ikke det enkelte gruppemedlem), der skal ansøge om at få taget stilling til, om gruppespørgsmålet opfylder de indholdsmæssige betingelser for fri proces, jf. forslaget til retsplejelovens § 254 e, stk. 7 (lovforslagets § 1, nr. 10), og bemærkningerne hertil.

Efter lovforslaget kan grupperepræsentanten således søge om fri proces til gruppespørgsmålet efter de almindelige regler herom, dvs. at den pågældende i givet fald får dækket omkostningerne som grupperepræsentant efter de almindelige regler om fri proces.

Hvis gruppesøgsmålet vindes, vil grupperepræsentanten endvidere som udgangspunkt få tilkendt sagsomkostninger fra modparten efter de almindelige regler i retsplejelovens kapitel 30, jf. pkt. 3.6.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Som der nærmere er redegjort for i bemærkningerne til forslaget til retsplejelovens § 254 f, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 10), kan gruppemedlemmerne desuden inden for visse rammer pålægges at betale sagsomkostninger til grupperepræsentanten (dog går modpartens eventuelle krav på sagsomkostninger forud for grupperepræsentantens), således at gruppemedlemmerne i givet fald bidrager til dækning af grupperepræsentantens sagsomkostninger. Hvis gruppemedlemmerne f.eks. har stillet sikkerhed i forbindelse med tilmelding til gruppesøgsmålet, og modparten ikke pålægges eller tilkendes sagsomkostninger, vil gruppemedlemmernes sikkerhedsstillelse kunne medgå til dækning af grupperepræsentantens sagsomkostninger ved gruppesøgsmålet.

Justitsministeriet finder, at grupperepræsentanten med de foreslåede regler i et rimeligt og passende omfang har mulighed for at få dækket sine sagsomkostninger ved gruppesøgsmålet.

2. Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke anledning til, at det offentlige opretter en fond mv. med henblik på at yde økonomisk støtte til, at private parter anlægger gruppesøgsmål. Det bør således som udgangspunkt afgøres efter de almindelige regler om fri proces mv., i hvilket omfang det offentlige bør yde økonomisk bistand til private parter søgsmål, hvad enten der er tale om individuelle søgsmål eller gruppesøgsmål. Hertil kommer, at der i givet fald måtte tages stilling til, hvordan en sådan fond skulle finansieres, idet de foreslåede regler om gruppesøgsmål bl.a. bygger på de eksisterende materielle regler og principper om individuel udmåling af erstatning for det lidte tab mv., og at der derfor f.eks. ikke kan blive tale om helt eller delvist at tilkende erstatningsbeløb til en fond (i stedet for til de individuelt berettigede) eller om at tilkende et skønsmæssigt fastsat samlet erstatningsbeløb til fordeling mellem samtlige berettigede, således at eventuelle ”uafhængte erstatningsbeløb” kunne indgå i en sådan fond.

3. I nogle andre lande (f.eks. USA) er gruppesøgsmål (og andre søgsmål) finansieret sådan, at hver part som udgangspunkt bærer sine egne omkostninger ved sagen, uanset om den tabes eller vindes. Det indebærer f.eks., at grupperepræsentanten ikke kan komme til at betale sagsomkostninger til modparten, hvis gruppesøgsmålet tabes (og at omkostningsrisikoen dermed mindskes), men omvendt vil grupperepræsentanten heller ikke få tilkendt sagsomkostninger fra modparten, hvis sagen vindes. Tilsvarende vil modparten i gruppesøgsmålet ikke få tilkendt sagsomkostninger, selv om han eller hun vinder sagen.

Sådanne regler kan endvidere f.eks. kombineres med, at der indgås en aftale med gruppens advokat om, at han eller hun giver afkald på salær, hvis sagen tabes, og alene skal have salær, hvis sagen vindes (til gengæld vil dette salær ofte udgøre en ikke uvæsentlig del af det samlede erstatningsbeløb mv., som tilkendes ved dommen). I Sverige findes der regler, som i et vist omfang

giver mulighed for at indgå såkaldte riskavtaler med gruppens advokat, således at dennes salær helt eller delvist gøres afhængig af sagens udfald.

Som der nærmere er redegjort for i pkt. 3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er Justitsministeriet enig med Retsplejerådet i, at retsplejelovens almindelige regler om sagsomkostninger som udgangspunkt også bør anvendes i gruppesøgsmål, og at udgangspunktet som i individuelle søgsmål bør være, at den tabende part skal erstatte modpartens omkostninger ved sagen. Med hensyn til advokatsalærer finder Justitsministeriet ikke behov eller grundlag for i forbindelse med et gruppesøgsmål at fravige de gældende regler, hvorefter advokaten ikke må kræve højere vederlag for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2.